

УЛУГ ОКТЯБРЬНЫҢ ТИИЛЕГЕЛИГ ТУГУНУҢ АДАА-БИЛЕ

Эш А. И. МИКОЯННЫҢ илеткелиниң төнчүзү

Кызыл хоорайнын ажылчы чоннарынын чыскаалы

ниң чепсөө болур чырыдыштыкка кайы хире шымып кире бергенге деп чүвени бистер черде састып бедап шыдавас-тыр бис... 10 америка башкылар аңа көргөн чүдүрүлгө улаан сарымдыг бооп чыгып келгенер.

Совет Эвилелин култура болган артем салдууларын айтыртыларын талаш-биле даштык чурттап-биле делегейниң 90 хире дугур-жугаларын чарга, ыңчаарта оларнын хей кезин кайы-кайымынга ажыктыг кылдыр өки күтсеттинга турар.

Чогууу органдары баштай ыңдыг дугуржулгалыг турарына чештергенге, оон соонда оу чарарын үериниң арга чылдактарын дилеп турар Англия ыңшап өске чиктериниң бары ба-ла-ла шы, ыңчала-даа ол чорук Совет Эвилели-биле харызааларын өкиждеринге согуур-гал салбайн турар Англиянын амы консервативтиг чазанын ишти шугумун илергейлеп турар боор. Англиянын премьер Макмиллан, ийн недела мурунда Лондон университетинге чүве чугаалап турган, култура харызааларын ССРЭ-ге удуу хоралачын үлгедилерге херге-ээрлик кылгырыныга белин четкен деп чүвени чугаалап калга чогуу. Ындыг кылгырылар чаз чүдү өвөс, ыңчанган ам Макмиллан шыда-ла хоорайн калган антисоветтиг дон-визиторга көрдөп турар ыңшап-тыр.

Адам кылдыр хүзөө алчу чорук хенертеп отбашкыларын өзелер удурулга болдуруп турар дөрдөп өскөр билир аргажок мырнай-ла чыктыг фактылар баш бар: бистиг төлөөлөр-ливисти бирде шайлашпа болган Чикагода зоосатче килбейн турган, бирде АКШ-тың хоорайларына мурунда дугуржуу каан турга-ла

павистия концерттерин күш чок болурун турган, бирде Италия, «христиан демократия-нын» чаз илерөөшкүннере көргүсүнаан. Европаны долгандыр аян чорук кылдып чораша 850 совет туристерниң ыңаар кирерин хоруттап турар,—ының фактылар ам-лаа таваржым турар, олардан кым база кандыг ажыктыг болу-руд деп чүвениң азын кандыг-лаа турган уганынгалар тышайн бар.

Брессельге чартым чыл дургузунда жура-жымшыкынын болган чедикшикер көргү-ериниң болчар чери бооп турган Бүгү-делегей делегези удуу журу-дузалыг болган. Совет партияга 30 амыг миллион кижичи чораш бар-ган, оон дугайын бир белги солун мынча деп бижээн: «ол павалыондан элдентиг тыртыкчы сорунзалыг күш үнү турган мынша болган. Совет Эвилели аңаа 520 амыг шаңдаларын болган медалдарын алган деп чүвени чугаа-лаарга-ла четчир.

Совет Эвилелиниң дүргө көдүрүшкүнү демделешпаан, аңаа чораш кижилер болган партияга бистиг чуртувуста өсө кезеде-ле амыг херекке багытталып турар деп чүдү-дү оңалар демделеш турганар. Бистиг чедикшикеринистиң көргүзүшүнү дугайын «Le peuple» деп белги солун бо чылдың июнь 21-де эки бижээн: «Ол орду (делегелде ССРЭ-нин павилонун мынчаар чугаалап турар). Дээди Советтин сессиясында Хрущевтиң чугааламга дөмейжир. Ол орду өң-не амы-бүрү талаларга ССРЭ-нин кайтамчыктыг көгүлөниң дугайын чугаалап турар. (Адыш часкаашыны).

Уаустарын аразынга харызаалар болган хообазалар кайы-кайымын багырия бижылсаар,

тайбынны херөөгө бараан болур. Хей-хей муң кижилер боттарының төрөө чуртунга бистиг чедикшикеринистиң дугайын чугаалавышаан, бистиг өңүктөрүнистиң саын көвүдетишаан, Советтер чуртувун чедикшикерини-биле тан-жып турар.

Эштер, совет кижилер болган бистиг дашты-кыда өңүктөрүнө бола, СЭКП-ниң XXI съездинин шийтирлери ССРЭ-де коммунист тургузушунуң чаз үе-чаздын ажыдар, бистиг улузувустуң чогадычы идепкейиниң кү-чүлүг көдүрүшкүнү өскүдөр деп чүвөгө бү-зүрөддиг.

Коммунизмниң оруу-биле кижичи төрөгетиниң ичимчөшкүнү боогдан доктадып шыдапкы дег күш делегейде чок, бистиг херөөсө аштырбас. Делегей-ареанында күштериниң денинүгү со-циализмге ажыктыг кылдыр кезеэ шыда, алап элбес бооп өскөрлөгөн. (Үргүлчүлөдиг адыш часкаашыны).

Октябрьниң социалистиг Улуг революцияны-ның тилдетирибес ленинчи тугу делгезини! (Адыш часкаашыны).

Бистиг тилдетирибистиң чалбынчыг сор-рук киринкичи болган мерген уганынги орга-низациячы—Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязы делгезини! (Үргүлчүлөдиг адыш часкаашыны).

Коммунизм тургузушунуң чырыктыг оруунга Совет Эвилелиниң улустары чечетел-дип турар! (Үргүлчүлөдиг адыш часкаашыны).

Делегейниң бүгү улустары-биле бистиг найырлыгыс быдыгып турар! (Динмиттиг үргүлчүлөдиг адыш часкаашыны).

Бүгү улустуң байырлалы

Совет улус депшилгелиг бүгү кижичи төрөгетин-биле кады Октябрь-нин социалистиг Улуг революцияны-ның дүргө бир чыл өн байыр-лым-биле делгезин.

Байырал ленинградчыларга он-ла өөрүшкүлүг болган. Кижичи төрөгетиниң төгүзүндө чаз үе-чазда өгөлөөниң делегейге чарлаан делгездарың «Аврора» дашташкы-нын 41 чыл бурунгаар Невада хоорайга димиреп үгөн.

Дүеки бүдүртүп чаз-чаз тарап четкекелде, булуттардан арыдан Нева кырынга хүн дөңкөсө он-он муң ленинградчы кулчуларже үгөнөр. Чер болганда ыра, каткы, революстуг болган улустуң мырзалы-ан алгандарын дымналып турган. Кыргандар болган аныктар «Дини башнаар, эштер» деп мыр-на онза өөрүшкүлүг ырап турган-нар.

Эртегиңиң 9 шалта Невага шер-яг-лап парад болган. Оон соон-да байырал Орду шыдуңе шилчөө. Кышкы Ордунуң ийндерин хоорайнын муракчы кижилери долдуу тургулашпаан. Октябрьниң тил-делгези дарганын кижилер, 41 чыл бурунгаар Кышкы Ордуну штурман турган революцияның вестеринары хүндүгү черлерде тургузаанар.

Ленинград гарнизонуң шериг-лериниң параднын соонда шөлче чыскаалчыларның колонналары кирсө. Оларнын мурунда улуг Ленинниң кончук улуг портрети чораша. Ол портрет интер пролетари-янын адырдыг чачыдарынын төлөпүг салгалчыларын төгүдү шөлче аппарат чыткан ыңшап са-гындарын турган.

Чыскаалчыларның баштарыны-кырында — октябрь мурунуң социалистиг чарыжына күш-ажыкчы тилдетирибеси рапорттары. Ленин-градчылар он айларнын бүдүрүлгө программанын хууса бетинде күт-сеткен, чыскаалче үгөнөр.

Ленинградчыларның байырым кыламын ийн шаз хире үргүлчү-лөө. Аңаа 500 муң амыг кижичи кирешкен.

Украинага Улуг Октябрьниң ты-рыктыг байыралы кататтатын-мас болган кайтамчы чазай болган. Ол болза өөрүшкүлүг болуш-кун-биле делгелеттинген—көдө амыг-агылдың хөгүдөлине чаз улуг чедикшикер дөш, Совет Украинаны Ленинниң ийги орде-ни-биле шынаан.

Киев байырал шийтилитг элест-тап шийетинген болган кайтам-чык чазай кылдыр көстүп турган.

Оон күдүмчүлүг болган шөлче-рин туктар болган транспаранты-лар-биле каастаан турган. Киевтиг шериг ордувун шериглериниң козгалдыкыны Совет Эвилелиниң Маршалы В. И. Чуйков хуулап ал-ган шериг параднын соонда аңаа ажыкчы чоннарын чыскаалы бол-ган.

Көдө амыг-агылдың амыг-ши-чилериниң бо чылын чедип алган чедикшикери канчаар-лаа ажжок улуг. Украинаның колхозтары бол-ган соңкостары Төрөөн чуртугү шыгжарыныга 552 миллион пуд тарааны 1957 чылга болаарга 112 миллион пуд хейнү турган.

Белорус Совет Социалистиг Рес-публиканың найысалы — Минск. Шериг параднын соонда оон төп шөлчү чыскаалчылар долдурун. Колонна бурдуңе—Улуг Октябрь-нин, Совет Белоруссияны 40 чыл өн болган СЭКП-ниң XXI съезди-ни төлөпүг үткүрү дөш социалистиг чарыжы ажыкчы чонна-рын чедикшикери дугайын чугаалап турар плакаттар болган диаграммалар, СЭКП ТВ-ниң кыл-гырлары бижээн транспаранты-лар чораша.

Октябрьниң социалистиг Улуг революцияныга алдар кылдыр ми-нскичлерниң чедип алган күш-ажыкчы чедикшикери кайтам-чык чазай. Минскиниң улустуру он айларнын программанын хууса бетинде күтсеткен. Хоорайнын за-водтары болган фабрикалары бо чы-лы 200 хире чаз кылгыларын алган. Тудугулар 100 күн хире дөрбөлчүн метр чуртталга черлерин дүжааганар.

Узбек улус Улуг Октябрьниң ал-дарыг өн төлөпүг үткэн. Улет-пур продукцияны бүдүрүп үндү-рерин он ай программанын чедикши-кенин күтсеткен. 2 миллион 300 муң тонна көвөнни күрүңе дүжаа-ган.

Ташкент бөгүн— машина туду-чуларының хоорайн, чуртуг аар улустурут улуг төштериниң бирөө-н. Узбекистаның найысалына бүдүрүп үндүргөн баштайн тра-ктору май бирниң чыскаалына дел-ген көргүскөн. Ам «Ташкент» заводтиг марказ-биле бүдүрүп үндү-ргөн муң-күт тракторлар Орта-кы Азияның хошуларында ажыдап туралар. Хвөн ажаар агрегаттар-ны, сугарылга техникамын, заг рулды кызып тыварына бол-ган хиния бүдүрүлгелеринге хер-регээр дерилелерин чаз хевир-лерин штуртуун санап четпес. Таш-

кент машина тудучулары Төрөөн чуртуу өң-биле өөртүп турар.

Узбекистаның эртеменеринге чыгып байырал, ийндерин чан-гыламын турган. Оларнын хуула-нер партияны XX съездиниң соонда өртөн үе иштинде өскөн.

Узбек ССР-ниң эртеменер Академия-ның составында хей-хей чаз эр-тем-шиччел албан черлери, оон иштинде адролуг физиканын инсти-туту көстүп келген. Көдө ажы-агый эртеменерин Академияны бо-ла тургузуган. Чыс кызып тур-тарың болган транспарантыларын ортувунда көвөнни харжаакчытам-тарың маесттери агарайынын чорашаанар.

Казакстаның найысалы—Алма-Атага хүн күсүк шилчи чок чыгып хүнөп турган. Аңаа шериг парад-нын соонда ажыкчы чоннарын чыскаалы шкоаларын ажыткан.

Октябрьниң социалистиг рево-люцияның бүдүрүлгө Казакстан шыгжарган күш-ажыкчы тилдети-ге дугайында — күрүңе 950 мил-лион 200 муң пуд тараа дүжааган дугайында СЭКП Төл Комитединге болган Совет чазакка рапорттаан. Республиканы 1956 чылда ша-нжанын Ленин орденниң база 5 орденер немешкен.

Колонналар төмөс батпас кылдыр бурунгаар шийчеп турганар. Ин-дициг мурун-биле казахтар, орус-тар, үйгүрлөр болган украиннар, дугандар болган белорустар, өскө-дө националдарын төлөөлөчлери эртин турган. Олар совет кижил-ерин бузуубас найыралын, чад-гыс эвин, сирый каттышпанын көргүскөнөр.

Октябрьниң чыскаалы латви найысалыга улустуң байыралдары-ның чачып болган чери апарган казак эрик кыры Даугавага бол-ган. Ол эрик кырынга дыка хей төгүдүг болушкуннар болуп өрткөн. Аңаа чартыс чус чыл бурун-гаар, 1905 чылда ханынги өргө-ча-гырга улуг демиселче көдүрүп үн-ген рига ажыкчынар ханын төп турган.

Ригачыларның байырым кыла-мы 3 шак иштинде үргүчүлөөн, алар күш-ажыкчы чаз тилдетирибес дугайын рапорттаанар.

Улуг Октябрьниң 41 чыл өнүң байыралы Закавказьеңиң шериг ор-дунуң шериглериниң парды-биле Тбилисте өгөлөө. Ол парад до-зунган соонда чыскаалчыларын до-зонналары Руставель проспектиге төмөс батпас кылдыр шийчеп чо-руп турган. Ажыкчыларын бол-ган албан-лаакчыларын ап чораш

Хоорайнын күдүмчүлүг, бүдү-рүлгелериниң богаан албан черле-риниң бажыкчыларын байыралды-биле чараштыр шийчеп турган.

Ноябрь 7-ниң эртеменде өгөл-өөш-ле хоорайнын бүгү шволаа-рының өөреникчилери, дээди бол-гаш тусый ортума өредилге чер-лериниң студенттери, бүдүрүл-гелерин ажыкчылары, инженер-техниктиг ажыкчылары, албан черлериниң албан-лаакчылары ба-йыралдыг долдуу, плакаттары, Совет Эвилелиниң Коммунистг пар-тиязыны болган Совет чазактыг уурутучуларының портреттери туткулан алган чер-черге чыгып өгөлөй берген турган.

Эртегиңиң 10 шак. СЭКП Тыза обкомунуң болган обкомкомунуң бажыкчыны баарында тусый ший-чеп каастаан ийндиге областың болган хоорайниң партия, совет, хей-ниги организацияларыны удурутучулары, бүдүрүлгелерини муракчылары, обкомкомунуң өргө-лөдөрүнүн начальниктери, килдистерин өргөлчелери болган өскөр-дөө үнү келген турган.

Совет Эвилелиниң Күрүңе Гим-ниң байыралды-биле чачыла-нып үгөн.

Орбестр кылап болган байырал үериниң алгаларын күсөдөн турган.

Хоорайнын ажыкчы чоннарын чыскаалы аас-кежиктиг чалмы на-зынның кижилери — хоорайнын өгө болган ортума шкоаларынын өөр-еникчилери болган башкылары өгөлөө.

Бир-ле дугаарында № 9 болган № 1 шкоаларыны, № 2 болган № 3 шкоаларыны коллективтери болган өскө-дөө шкоалар өрткөн-лөө.

Октябрь Байгырларынга ха-

рым кылдыр анык үнериниң «Уралашкыны» бир дөмгө чачы-гыламын турган. Олар көгө-буга-лары болган шарларын салып үн-дүрүп чорашпаан.

Өредилге черлериниң соон да-рый хоорайнын муракчы бүдүрүл-гелериниң коллективтери өрткөн.

Бо чылдың 9 айларында өөр-түлгө онаалдын тонна-километр талаш-биле 142 хуу, тонна талаш-биле 198 хуу күсөдип, 48 тонна кывар чүдүлү кампап алган көдө ажык-агыл транспортунуң автобазанын коллективни боду-нун бүдүрүлгө чедикшикери дөш чоргаарланышкыны-биле өрткөн.

Хоорайда тудуу организациялары-ның байырал мурундагы социалистиг чарыжына бирги чери элөөн «Коммуна тудуу» трезниң ажыкчылары болган инженер-тех-никтиг ажыкчылары боттары-ның бүдүрүлгө планын канчаар күсөдип турарының диаграмма-лары туткулан алган, даш бажы-нары тудуу үндүрериниң хевирин чүкө автомобильни кырынга көр-гүтүп өрткөн.

Октябрьниң социалистиг Улуг революцияның 41 чыл өнүң дөш партияның төлөпүг чок XXI съездинге төлөпүг журажыр дөш-кымызакый ажыдаан обла-стыг типографияның ажыкчы-ларының болган албан-лаакчы-ларының колоннамын кырынга ол коллективти бүдүрүлгө талаш-би-ле кан көргүдүлгө плакаттардан толдарга көстүп чораша.

Областың көдө ажык-агыл өргө-лөдөрүн коллективни бо чылын бистиг областың таражыларынын болган бүгү ажыкчы чоннарын чедип алган улуг чедикшикениң толдарга көргүтүп болур 5 миллион

Областың төвүндө өскө-дөө хей-хей бүдүрүлгелерин болган албан черлериниң коллективтери ийндиги баары-биле үе үени иштинде чыскаалы өртүн турган.

Октябрьниң социалистиг Улуг революцияның 41 чыл өнүң аа-дарың байыралдын хүнүндө өб-ласты төвүндө ажыкчы чоннары бү-гү совет улус-биле бир дөмө, бол-тарының Төрөөн чуртунга, ыңшап төрөөн Коммунистг партияныга бол-ган Совет чазыга кызыгар чок берилгенин, оларын долгалыр улам-на сирый каттышпанын база дагып чырыктыларды көргүскөн.

Областың төвүндө өскө-дөө хей-хей бүдүрүлгелерин болган албан черлериниң коллективтери ийндиги баары-биле үе үени иштинде чыскаалы өртүн турган.

АЛДЫН-БУЛАК. (Телефон-биле). Барын-Кемчи районда «Ленин орду» колхоз чаз эдестри ставни-цы тудуу алырныга бо чылынчөөн боттуг хемчелерин ап чоруткан. Ставнига негетинер бүгү күдүлдер четчелөөн, ону кылырныга ту-дуг бригадында тусый эвонону аңаа бижылган турган.

Октябрьниң байыралына уткунтур станцияны ажылаага шийер — дөш сорулганы эвоно күтсеткен.

ЭРЭН. (Телефон-биле). Октябрь-ниң социалистиг Улуг революция-ның 41 чыл өнүгө тураскааткан Эрэни суурун партия, совет бол-гаш хей-ниги активниң байыр-луг утулга хурамы ноябрь 6-да болуп өрткөн.

Байырым көжөөн партия рай-комуну секретари эш Чымба ажыткан. Аңаа райкомкомунуң дар-гааның орадалчы эш Амрикти-тиг иштели болган. СЭКП-ниң XXI съездинге күш-ажыкчы бе-летиг ужуражыр дөш, районнуң ажыкчы чоннары бо улуг байыр-далга көдө ажык-агылдың аны-бүрү алдырларына чедип алган чедикшикерины илеткелге демдө-лөө.

Көжөө районнуң муракчы кижилерин шынаан. Урал соонда суурун аныктарынын күжү-биле тургускан соун концерт болган.

Октябрьниң улуг байыралына алдар кылдыр районнуң ажык-ши-чилери шкоаларга оттулар ылап хан бөөр дугайында амыг хай-нышкыныг чоруп турар. Аңаа «Кызыл сымды» колхозтуң ажы-инчилери ноябрь 5-те 250 кубо-метр ышты хан тургускан. «Чаз орду» колхозтуң колхозчуларында бо амыга 40 амыг кижичи кир-шен.

1953 чылдың ноябрь 7-де Кызыл хоорайга болган ажыкчы чоннарын чыскаалы. Фото С. Фектистов биле В. Лукковтуу.

Октябрының социалистик Улуг революциясының 41 чыл оюн даштыкыга байырлааны

Совет улус-биле кады бүгү делегейди ажалчы чоннары Октябрьни социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюн байырлаанын болгаш өөрүшкүдүгү демгелден эрттиргенер.

Улуг Октябрының байырлаашкынары социалистик чурттарга политиктиги улуг кедирүүшкү-биле болуп эрттирилген, алдарыг хүте тураскааткан байыраг хураалдар, хей кижилер кыраага чыксаалдар болгаш митинглер оо хүнерде бо чурттарга болгулаан.

Октябрының Улуг революциянын дөртен бир чыл оюн Кыдат Улус Республиканың азы-дунна чогуу калба-биле демгелден.

Октябрының социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюнга тураскааткан Кыдаттың политиктиги консультативтиги улус чөвүлелиниң Бүгү-кыдат комитетинин, кыдат-совет байыраг инициативинин, профсоюздеринин Бүгү-кыдат федерациянын болгаш Кыдаттын өскө-даа хей-ниити органдарынын байыраг хураал улуг байырагды бутаууна Пекинге болган.

Кыдат Улус Республиканың Даргазының ораакчызы Чжу Дэ, Күрүне чөвүлелиниң президенти Чжоу Энь-лай болгаш азынчы өскө-даа дуураагы кижилер хураалга орушканнар. ККП ТБ-ның Политбюро кезгитүү, кыдат-совет байыраг инициативинин төп баштаар чериниң даргазының ораакчызы Лиань Бо-цзюй оо хураалга чүве чугаалаан.

Бүгү-кыдат улус алдарыг хүнү — Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюн өөрүшкүдүгү болгаш киришкениниң демгелден турар деп оо чугаалаан. Октябрь революцияны болгаш азынчы төрөлгөтүгүнү чөвүлениң үндөсү эргилдеп үе-чада болуп турар. Октябрь революцияны болгаш улуг Совет Эвделиниң төрүп үндүргөн, империализмниң кичинизи үе шалган, империализмниң төртүндөгү уаар демгелден бүгү делегейди улустарын соруп кырген.

Социалистик өскө чурттар база Октябрь революциянын оруу-биле бургунга чоруп турар деп Лиань Бо-цзюй демгелден. Биетин улуг социалистик өт-бүлөвисте чечкендиктинин алдарыг хөгжүдөш чоруп турар.

Октябрының социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюнга холбаштыр оо-ла хүн КУР-нун Бүрүнө чөвүлени Кыдатта азындап турар совет тускай эртенгилерге алдар кылдыр хүлөп адымышкы ыглан.

Октябрының социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюн бүгү кыдат партияга калба-биле демгелден турар.

«Октябрь революциянын дөртен бир чыл оюн кыдат улус бодунуң национал байырлааны кылдыр көрүп турар» деп бо өскөр кыдат согуштарынын армын бүртүдө парлаттыган.

Улуг Октябрының дөртен бир чыл оюн польша улус Совет Эвдели-биле бузулбас байырагды болгаш азы-дуннашкы чоруктуу буюу-биле демгелден. Польшаның наймыскалы Варшавада күштүр болгаш эртендик ордуунага байыраг хураал болган.

Улуг Октябрының дөртен бир чыл оюнга тураскааткан илеткели ПНАП ТБ-ның Политбюро кезгитүү болгаш секретари Р. Замбранский кылган. Ооо чугаалааны:

Бо алдарыг хүнде — Улуг Октябрының дөртен бир чыл оюнга совет улуска, Совет Эвделиниң Коммунистик партиясына чуретин эң-не ханымыдан иезг байырынын чедирип, коммунистче орушка улам-на шыгаргангай чедишкенин демгелден бодурун күзөлдүр.

Бо хүнерде Польша Улус Республиканың төзөлгөни Совет Эвделинде алдап чоруп турар деп илеткели демгелден. Польша улустун төзөлгөни Советтериниң чуртунда оо улуг хүндүлөөшкени болгаш азы-дунна найыраал болгаш азы-дунна чыгыштың херечилер турар.

Улуг болгаш өөрүшкүдүгү байыраг болуп Октябрьниң социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюн Чехословак Республиканың ажалчы чоннары демгелденер.

Алдарыг хүнде тураскааткан хураалдар болгаш митинглер чуртун бүдүрүлгөлеринге, албан черлеринге болгаш кезде ажал-агыл кооперативтеринге болгаш эрткен.

Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюнга тураскааткан ажалчы чоннарың чуртун митинглер Прагада Староместе шөгүтте улуг байырагды бутауу күндө болган. ЧКП ТБ-ның Бирги секретари болгаш Чехословак Республиканың президенти Антонин Новотныи баштаан Чехословакияны Коммунистик партиясының ажалчы чоннары болгаш чазаның кезгитүүнере оо митингге олурганнар. Чехословакияны чазаның даргазы В. Ширый болгаш ССРЭ-нин Чехословакияда ачкын И. Т. Гринши олар митингге чүве чугаалааннар.

Октябрының социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюнга тураскааткан байырагды хураал Болгарияның наймыскалы Софиата болуп эрткен. Софианың улус операцияны байырагды инициативин азыр шимең каастаан азын наймыскалды үстүрү бүдүрүлгөлериниң мурнакчылары, күрүне, партия болгаш хей-ниити ажалчы чоннары, эртендик, күлтүрүнүн болгаш уран-чүдүгүн ажалчы чоннары болуп олурганнар турган. Болгарияны Коммунистик партиясының ТБ-зынчы Бирги секретари Тодор Живков, Министрлер Чөвүлелиниң даргазы Антон Югов база партия болгаш чазаның өскө-даа улуттукчулары президиумге кестүп келген.

«Улуг Октябрының тилгелдеп тутууну ада-биле дөртен бир чыл оюн илеткели Болгарияның Коммунистик партиясының ТБ-зынчы Бирги секретари болгаш болгар-совет найырагды бутауу комитетинин күтүкчү бирөөнүн даргазы Пола Драгоичева кылган.

ССРЭ-ниң Дөдөн Советиниң Президиумун, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелини болгаш ССЭП ТБ-га байырагды телеграмманың текстин хураалды киржикчилери хүлөп алган.

Октябрының дөртен бир чыл оюн венгр улус өөрүшкүдүгү демгелден. Байырагды хураал Будапештиге болуп эрткен. Октябрының социалистик Улуг революциянын дөртен бир чыл оюнуң дугайында илеткели оо хураалга ВСАП ТБ-ның Политбюро кезгитүү Карай Блшии кылган.

Социалистик Венгрияны тургузар талзы-биле чедиң алдынан бүгү чедишкенин болза, Совет Эвделиниң ачылында бодураар артамы болган деп илеткели онзаал демгелден.

Берлинниң оо улуг залларыны бароо болуп «Фридрихштадт-Палас» деп залга Берлинниң бүдүрүлгө болгаш албан черлериниң ажалчы чоннарының хей санын төзөлгөчлери, демократтың партияларын болгаш массалык организацияларын улуттукчулары, сурагыл эртенденер, уран-чүдүгүн ажалчы чоннары, улустун национал армияны генералдары болгаш офицерлери чыгаланнар. Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюнга тураскааткан байырагды хураал ача болуп эрткен.

Улуг Октябрының 41 чыл оюнга тураскааткан кылдыр Герман Демократтыг Республиканың Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы О. Гротеваль хураалды киржикчилериниң мурунга чүве чугаалаан.

Улуг Октябрының дөртен бир чыл оюнга алдар бодураг болгаш чонуну чыксаалдар Бухарестиге, Тиравага, Улан-Баторга, Пхеньянга, Ханойга баз болгулаан.

Совет Армияның дайычларының тураскаалдарына чекетер салымшыкын Берлинге, Варшавага, Будапештиге, Ослога болгаш өскө-даа хоорайларга болган.

Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюнуң байырагды болгаш парлагазын чыгартканын төндө. Москвада Кышка шөгүт болган парадтың болгаш ажалчы чоннарың чыксаалдар дугайында дынамышларың ба-ла Москва Советиниң ноябрь 6-да байырагды хураалына А. И. Милванов илеткели индий согушунар парадтың болган.

Совет улуска өөрүп четиришкени болгаш ажалчы-биле Иракуда чогуу Октябрының 41 чыл оюн демгелден.

Улуг Октябрының 41 чыл оюнуң хүндө, ноябрь 7-ниң эртенде ирак наймыскалды болгаш чөвүлө хоорайларын ажалчы чоннарының хей санын төзөлгөчлери совет элчи черини бажынычче уландыр чоруп турганнар. Палаттары түдүп алган чыксаалыгар совет-ирак найыраалга алдар кылдыр Вьетам салып чоронанар.

Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюн Филиппинниң депшилетиг хей-ниитин демгелден. Алдарыг хүнде холбаштыр Филиппин-Совет Эвдели инициативиниң организацияны байырагды хураал Хельсинкиге болган.

Улуг Октябрының 41 чыл оюнуң дугайында илеткели Филиппин-Совет Эвдели инициативиниң төп баштаар чериниң кезгитүү, парламентиниң депутаты Х. Вуисинен кылган.

Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюнга тураскааткан хоорайны хей-ниитиниң байырагды хураалы КАР-ның Сирия районунуң болгаш ССРЭ-ниң арамына культурауу харызааларын быжылаарының инициативе Дамаск хоорайны оо улуг кино-театраларын бирөөнү болуп «Фардус» деп кинотеатрга организацияп эрттирген.

Араб улустарын национал-хосталгалыг шимчөөшкенин хөгжүдүгүне Октябрь революциянын улуг ролюн хураалга чүве чугаалаан инициативелер даргазы доктор Кемаль Айд болгаш инициативелер секретари профессор Мунир Сулейман айд демгелден. Бүгү делегейни байдалына амаарыштыр араб чурттарының өргө-ажыктары камгалаар херекче Совет Эвделиниң чаагай сепкилдиги түрүкчү ораторлар бедия-биле үндөп көргөннер.

Араб улустарын национал-хосталгалыг шимчөөшкенин хөгжүдүгүне Октябрь революциянын улуг ролюн хураалга чүве чугаалаан инициативелер даргазы доктор Кемаль Айд болгаш инициативелер секретари профессор Мунир Сулейман айд демгелден. Бүгү делегейни байдалына амаарыштыр араб чурттарының өргө-ажыктары камгалаар херекче Совет Эвделиниң чаагай сепкилдиги түрүкчү ораторлар бедия-биле үндөп көргөннер.

Улуг Октябры революциянын 41 чыл оюнга тураскааткан француз наймыскалды хей-ниитиниң хураалы Парижде велодромун кышкы улуг залыга болуп эрткен. Францианың Коммунистик партиясының ТБ-зынчы Чингине секретари Морис Торез хураалды ажалчышкан, Коммунистик партияны улуттуга кышкы-биле совет улустун чедиң алдыны улуг тилгелгелериниң дугайы чугаалаан, совет улустун үк тилгелгелери болза капиталистик системаның социалистик системаның маргыш чок артык күштүн көргүсөөн.

Улуг Октябрының 41 чыл оюн Бирманың, Вьетамны, Японияны, Аргентинаны, Афганистанны, Цейлонун болгаш өскө-даа чурттарың депшилетиг хей-ниитин байырагды-биле демгелден.

Октябрының социалистик Улуг революциянын 41 чыл оюнга алдар бодураг хураал ажалчы чоннары даштыкыда совет элчи черлеринге болгулаан.

(СЭТА).

С О В Е Т Т У Р Г У З У Г

Мал ажылынга Советтерниң удуртулганын күштелдирер

Ажыгы чоннар депутаттарының Танды район Советиниң чоотка чаа болуп эрткен IX сессияны мал ажылы хөгжүдөр болгаш ооо продукцияну бедидер планнарының күтүсөдөшини дугайында райтүсөөн даргазы эш А. Волчатотун илеткелди чугаалаан.

Малдың баш саны өстүрер, ооо продукцияну бедидер талзы-биле чакым колхозтар багай өскө көргүзүлгөни чедиң алдыны илеткелди болгаш сессияга чүве чугаалаан депутаттар база атакчылар демгелденер. «Совет Россия» колхоз мыйнастыг бөдө малдың баш санын 100,2 хуу, чыгы малдыны—101,5 хуу өстүргөн. Сталин аттыг колхоз сар инек бүртүгүндө 1957 жылда-зында 65 кг хей сүтү бо чылдың 9 айларында саап алган.

Эрткен айларын дуртууда инек бүртүгүндө 1850 кг сүт сарган Дирты-урут, 1755 кг сүт сарган район Советиниң депутаты О. Бильчирмаа («Революцияның чалбымы» колхоз), сар инек бүртүгүндө каймак-даа 1600 кг сүт сарган Е. Агалаева, Федосина («Совет Россия») олар ишкан туе-туе саанчыларыны бедидер көргүзүлгөни сессияга демгелден.

Индик болза-даа районун мал ажылында улуг четиришкени бары сессияга илереп турган. Малдың баш санын өстүрериниң планын район инициативе күтүсөөн. Малдың «Кышка партизан» болгаш «Революцияны чалбымы» колхозтарда инициативе мал ажылы дика четес байдалыг болуп турар.

Малдың кыштагызын камгалаар белекел ажалдар районун чыгартканын чыгартканын база четес чоруттуган.—Кышка белекел ажалдары доозар, мал чечерин камгалаар талзы-биле хөгжүлгөни аман чорудуп турар бис—деп, Сталин аттыг колхозун даргазы депутат эш Рудин сессияга демгелден.

Колхозтарын хойжу тарырын шын тарыштыр тургузар талзы-биле депутат эш Достак-оол чугула савалын кырген.—Кодан хойлар чайгы үеде серини олардыра чег-

Чурукта: «Элегес» совхозун топ сүт-бараан фермазының комсомолду-аниматоры. Олар мал чеди белекелгелерге болгаш кышкы белекелге үлгерип ажаллааннар. Саанчылардан пландан дашкаар сүт сарыны бедидкен хүлээлгени күтүсөөн барган аныктар чок. Солагай талзында оо талзыче совхозту мурнакчылары: саанчылар Ф. Оюн, Г. Янова, Д. Чаботова, инек каларчы Г. Чашин, саанчы Верещагина, инек каларчы Ф. Чашин, саанчы З. Янова. Фото В. Лутковтуу.

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР Тудуг ажылын күштелдирер

Чуртталга айтырын дүргөп шийтирээр дугайында партия болгаш чазактың шийтирерин күтүсөөн, бистин облымын күтүсөөн колхозтары чуртталга тудуун сөөлүгү кам чылдарын бөөр алаар калбарташтар. 1955 чылдан бээр облыстың колхозтары 4615 чуртталга бажынарыны, 220 культураны амыдыралды тудуларын ажаллаар киргенер. Бо чылдын эрткен төс айларын дуртууда Чөөн-Хемчик районун колхозтары чуртталга бажынарының тудуун 107,6 хуу, Эриания—80 хуу, Өвүрүч—78,2 хуу күтүсөп, тудуг талзы-биле чүгөөр көргүзүлгө болуп турарлар. Өвүр районун «Коммунистче оруу» колхозунуң тудугчулары тудуг планын бүгү көргүзүлгө талзы-биле күтүсөөнөр. Инде тудуг бригадаларын кезгитүүнере эштер Чапсың, Самбу, Күжү-Доржу, Өмкөй олар хүнүн ажалчыларын 110—120 хуу күтүсөп турарлар.

Индик болза-даа облысты инициативе тудуг ажылын оожум темп-биле чоруп турарын демгелдер херек. Октябрь 1-ге чеди чуртталга бажынарының чыл планы күтүл 44,6 хуу, культураны амыдыралды тудуларын 43 хуу күтүсөтүнгөн болуп турар. Эрткен чылдың бо үеи-биле деңгээрге Бай-Тайга районун колхозтары 129 бажынарыны, Сүт-Калдуң колхозтары 139 бажынарыны өзөөшти тутганнар.

Ооо-биле чегелестир колхозтарда мал калжаларының тудулары көнчүг оожум чоруп турар. Инициативе чылдың баш саны чыл келген туду өңү турар, аларын чедер санын оран-суур-биле хандырбай турары көнчүг четес. Октябрь айның 1-ге чедер мал калжалары тудурынның планы чүтлө 40 хуу күтүсөтүнгөн, а ооо инициативе чылга калжаларының тудуу 11 хуу, малга калжаларының тудуу 7,6 хуу күтүсөтүнгөн көнчүг четес.

Колхозтарда тудуг ажылын оожум чоруп турарының кол чылдагалы чүлөк дөргө, чамдык партия райкомнарының болгаш райтүсөөн-нары бо чүтлө ажалды төзөргү удуртпай, ооо ала-чылгаарлашканын байдалычче кырген бо-лур.

Тудуг материалдарын чогуур үлгиле белекел, ооо тудуг шөгүтүгүнө дүжүрүп алааны тудуу шулуудуларына улуг моолаздыг учураштырып турар. Облыстың колхозтары тудуу бүдүрериниң планын 40 хуу күтүсөп, тудуу бүдүрүлгө эрткен чылдың төс айларын денгелден кудулатканнар.

Колхозтарын болгаш совхозтарын партия организациалары тудуг ажылын шулуудулар талзы-биле төзөргү хөгжүлгөни азыр ажур-дугар.

Н. СУХАЧЕВ, СЭПН обкомунуң инструктору.

Депутаттарның колхоз бүдүрүлгезинде ажил-чорудулгазы

Улуг-Хем районун Торгалык көдө Советиниң депутаттары колхозтар бүдүрүлгөзун шийтирерин учкосторында ажаллап турарлар. Олар ошакан ажалдарын үлгерип чорудуру-биле кады чоңуң ортуңга тайылбыр-массалыг улуг ажалдары база чорудуп турар.

Депутат Т. Савчи «Күш-ажылы хостуу» колхозун № 2 хуу бригадалык бригадиринде болгаш № 2 сүт-бараан фермазын өргөкчелеринде шын ажал чылдар дуртууда ажаллап келген. Бо чылдын фермазын болгаш бригадалык кезгитүүнениң инициативе хураалдарын 16 уда чылдарын болгаш 20 лекцияларын оо ноочкан.

Ооо фермазы сүт саалдынын планын чедишкенин күтүсөөн турар. Инде саанчылар С. Бек-кыс октябрь 1-ге чедер инек бүртүгүндө ортума-биле 1490, М. Балдаң—1456, Т. Махмыл—1233, Ш. Шапмак—1189 кг сүтү сарганнар. Депутаттың удуртуп турары хову бригадалык тараалына ла чөр бүртүгүндө 16—25 центнер дүжүтү чидирип чокка ажалла алганнар.

Оо-ла колхозун тудуг бригадалында депутат К. Хунажыкты ыргыткан. Оо, ажал нормамын үргүлү 125—150 хуу күтүсөп келген. Тудугчулар ортуңга бемседалары 46 уда база солун ноочтугалыгын хүн бүрдө чорудуп турар.

Депутат И. Фитин үстүнде колхозун № 1 сүт-бараан фермазын өргөкчелеринде, Хендергенни Могай, Торгалыгын Сериг-Дөң ден черлерде 6 сүт-бараан фермазында саанчылар, каларчылар ортуңга тайылбыр-массалыг улуг ажалды калбартып келген. Сүт бүдүрерин көвүдериңиң аргаларын саанчылар үргүчү таныштырып база мурнакчыларын дуржулгаларын көптөрдөп турар.

Ооо фермазында инек бүртүгүндө сүт саарыны чыл планын 8 айлар дуртууда күтүсөтөн саанчылар хей. Чижээ, эштер И. Бенда-

Кышка ынчаар белекенип болбас

Танды районун «Межегей» совхозу кышка коштак белекелдеп учураштыр турар. Байырыл-Булуң-да, Кара-Бүгүрде кыштагаларда хой калжаларының септелгени ажаллаар өргөлдөөн. Алаак фермазында 100 инек кирер калжа белек өскө, 200 инекке бир даш калжанын тудуу 2 чыл дуртууда дооубаан.

Малды септелер, база сипос саалы бөөр тускай чер чок. Саанчы инектерге сипосу чалагай черде салып берип турар.

Кыштагаларга чыгып калжалар тудурачче дирекция черинде кичөөнгей салбайн турар.

Т. ТАМЫ-САМБУ.

Клуб септетинмээн

Сүт-Хөл районун «Алдан Мээди» колхозта кезде клубту тутканында бөөр үш чыл болуп турар, үк клубка бо үеңиң дуртууда чыгып калжа-даа уда септелге калдырмаан. Ооо сагаларының шийдери бусту-гудай берген, шалаалары болгаш ажалчы чыгылгыттынаан ираараш болуп турар. Ондагы мажы бо чылдын база-ла чедер белекелетинмээн.

Колхоз стурунда клуб өргөкчелери эш О. Бораш септелге болгаш олардын белекелени баш улур чорудурунда дуза көргүзөп артык баштаар чериниң даргазы эш Шалдыкын баш уда иезг келген. Колхоз даргазы одалга чүтүгүн белекелер дугайын баштайгы үеде азал турган, күс дүжүп көргө шууг мытывас аларган. Клуб септелгенинде инде кезде Совет база-ла чогуур кичөөнгейи салбайн турар.

Х. ООРЖАН.

Колхозчуларның культурулу негелдезин хандыраар

Улуг-Хем районда «Х Улуг хураал» көдө ажал-агыл артелин кезгитүүнере чунар бажы тудар дугайында алтырганы хей уда тудуруп келгенер. Индик болза-даа колхозчуларын бо культурауу негелдени артык баштаар черинде белекелер бөдөлгөни чоруткан.

Советтик деңгээлдеринде ийи колхозтарын бүдүрүлгелеринде шууг ажаллашкан, чоңуң ортуңга тайылбыр-массалыг ажалды калбартып, инициативе көдө ажал-агылын шимчиги көдөр талзы-биле тургустунган сорулгаларын амыдыралга боттадырынычче ажалчы чоннарының күжүн сырий мобилизастан турар өскө-даа депутаттарын азан болуп.

Депутаттарын үстүнде чедишкенин быжылашкан, оларның депутат ажал-чорудулазын талзы-биле сонгучуларын мур-нунга отчеттарын сонгууда округтарын ажал-биле организастаар болгаш депутаттарын сонгучулары-биле учуражышкын хурааларын чылдыр ажалчы кичөөнгейи улам-на күштелдирер ажурат бис.

В. ЧОЛДАН.

ОБЛАСТЫҢ КИНОЭКРАННАРЫНДА

«Баштайгы хүн» деп кинону көрүр.

Арыг-силег гостиница

Тураның төп ортуу — Шетиниң кудумчууна шөгүтүгүн чугаалап каан шугураарың бажы бар. Ону долгандыр калжал каан. Чай үеде бажыны логан үшүрер болгаш азы бүгү чекетер хүрөөлөп турар. Бажыны дескиндир болгаш кудумчуе талзы үргүлү арыг-силег. Оо Туран хоорайны коммунал хандырыгы чериниң гостиницаны.

Бажының шитинче кире бөөрге ооо арыг-силег доран-на каракка көстү бөөр. Гостиницаның өргөкчелери Анна Ростовцева кижини эптинг-ээдек доран-на уткуп алыр.

Өрөөлөр бүртүндө азы-бүгү өңүгү кымылал чекетерлиг болгаш орунларың кырында күн чугулап ак сымрактарың агартыр эди каан оруннарды.

Аза азалчы болуп эрткеннериниң хей арыг-силегинге болгаш эээдек хураал алышыкыга өөрүп четиришкени илереткен демгелдер («Хоммудал болгаш демгелде дептеринде») бизжиттинген болуп.

В. КОСТЕНКО.

Ийи чылдың дуртууда гостиницаның ажалынын дугайында чыгыс-даа хомудал демгелдер чок болуп турар. А. Ростовцева бо ажалы 5 ажал чыл иштинде аксеткилдиг эпитг-ээдек ажаллап турар. Ооо хайгааралыңдан ажа келген ажалчы культурауу дыншаны, хоорайны культура бажыныга болгаш кезөөрде кадыг мессе-политиктиги ажалдар болуп ден турарын дыншап болуп.

В. КОСТЕНКО.